

Fikry El Azzouzi

# Reizen Jihad

een theatertekst geschreven voor het Sincollectief

Uitgeverij Vrijdag/Kultuurfactorij Monty

In coproductie met Kultuurfactorij Monty

© 2015 – Fikry El Azzouzi & Uitgeverij Vrijdag  
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen  
www.uitgeverijvrijdag.be



Omslagontwerp: Brechtje Van Bel  
Ontwerp emoticon cover: Mike De Ridder  
Foto auteur: Alexander Meeus  
Binnenwerk: ontwerp Ann Schoeters – zetwerk theSWitch

NUR 307  
ISBN 978 94 6001 366 9  
D/2015/11.676/254

e-boek  
ISBN 978 94 6001 367 6

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

première 6 maart 2015, Kultuurfactorij Monty, Antwerpen

Ayoub: Said Boumazoughe  
Godelieve: Hilde Vanhaesendonck  
Mario: Michael DeCock  
Reisleider: Rashif ElKaoui

een productie van het SINCOLLECTIEF  
regie Junior Mthombeni  
zang Hassan Boufous  
dans Joffrey Anane en Sara Golijanin  
muziek Cesar Janssens  
videoartist Kristof Bilsen  
scenografie Stef Depover  
bewegingsadvies Michiel Alberts  
productie Nadia Benabdessamad en Ikram Aoulad

coproductie t,arsenaal mechelen en Kultuurfactorij Monty  
met de steun van de Vlaamse Gemeenschap

Ayoub: (Alfabet in het Arabisch) Iqrah (lees)

Reisleider: Alles begon op elf september. Ofwel sta je aan onze kant. Ofwel aan die van de terroristen. Op vlak van opportuniteiten aanbieden was George Bush niet van de slimste. Hij sloot een volledige doelgroep uit met potentiële klanten.

En wat is een woord? Wat betekent het woord terrorist? Het zegt veel, maar eigenlijk ook niks. Een woord wordt vaak gebruikt om te misleiden. Hij kon evengoed zeggen: de joden, de moslims, de christenen, de ongelovigen. Dat was tenminste duidelijk. Een boodschap moet altijd duidelijk zijn. Anders werkt het niet, anders verkoopt het niet.

En waarom is de terrorist de bad guy? Dat heb ik nooit begrepen. En wie bepaalt dat? Kunnen mensen met meer geld en grotere kanonnen bepalen wie de goeie zijn? Kunnen zij bepalen wat de ethische norm is? Dat is als een verkrachter die tegen zijn weerloze slachtoffer zegt: 'Ik ben lekker klaargekomen. Dus heb jij er ook van genoten.'

Ayoub: Iqrah

Godelieve: Het was niet alleen mijn vader die ging. Mijn moeder vond dat ze ook een bijdrage moest leveren. Zij was de drijvende kracht, hij volgde haar. Mijn vader ging oorlogje spelen en mijn moeder ging aan de slag bij het rode kruis. Ze bedoelden het goed. Ze wilden helden zijn. Net zoals ze dachten dat de grote leider goede bedoelingen had.

Doe iets goeds en je krijgt alleen stront over je heen. Bij hun terugkomst hebben ze hen opgesloten. Ze wilden hun nationaliteit afnemen. Ze dachten dat ze hier een aanslag wilden plegen.

Het liet hen nooit meer los. Alsof ze heel hun leven bij de keel gegrepen waren. Heel hun leven zag ik de trauma en de pijn in hun ogen. De blik van onrecht. De blik van: Waarom? Zelfs tijdens hun laatste ogenblikken kregen ze geen rust.

Ayoub: Iqrah

Mario: Je wordt geboren. Je hangt hier wat rond. Je sterft. Meer is het niet. Meer moet je er niet bij denken. Waarom willen de mensen het leven zo moeilijk maken? Je leeft 1 keer, maak er het beste van. Al die zever, al dat geloof. Ik, ik geloof in mezelf.

In tegenstelling tot mijn moeder. Zij, zij gelooft in alles, maar mij heeft ze nooit zien staan. Ik was altijd lucht voor haar. Of een vervelende vlieg die in de lucht rond haar cirkelde en die ze het liefst van al een klap wilde verkopen. Als kind heeft ze ooit tegen mij gezegd: 'Mario, waarom kun je niet zoals alle kindjes spelen. Waarom moet je mij altijd als een vervelende vlieg achtervolgen.'

Vervelende vlieg. Als je dat als kind hoort, dat hakt er echt in. Moeders bestaan in verschillende soorten. Je wordt niet als moeder geboren. Sommigen hebben het, anderen kunnen het leren. Sommigen hebben geen interesse en willen een leven. Zulke moeders hebben meestal spijt dat ze geen abortus hebben gepleegd. Zulke moeders begrijp ik.

Levenskwaliteit is ook een belangrijk goed voor mij.

Ayoub: 1,2,3,4 in het Tamazigh

Iedereen: Vele vragen, lange dagen.

Het gemis.

Verre reis, eigenwijs.

Het gemis.

Doodmoe, waar naar toe?

Het gemis.

Antwoord geven, ons vergeven.

Het gemis.

Ayoub: (Tamazigh) Weten jullie wel over wat we het hebben, geef ons meer. Weten jullie wel over wat we het hebben, geef ons meer

Reisleider: Reizen Jihad staat ethisch niet ter discussie. En dat komt omdat ethiek voor mij van geen belang is. Ik heb geen sympathie of misprijzen voor een bepaald doelgroep. Ik heb geen afkeer voor bepaalde handelingen.

Bij Reizen Jihad draait alles om duurzaam reizen. En dat maakt mij geen hypocriet. Ik ben niet als een racist die geilt op een zwarte vrouw met een kont in 3D formaat. Of een homofob die niets liever wil dan zich te laten bewerken door een roedel homo's in een verlaten park.

Maar ik mag mij niet in zinloze discussies mengen, veel te vermoeiend.

Op elf september zag ik vooral veel opportuniteiten. En je mag nooit de kansen verspillen bij een goede crisis. Dat noemen ze goed ondernemerschap. Ik begon mijn zaak op twaalf september. De markt heeft geen geduld. Vanaf die dag stopte ik met mijn rechtenstudies, sloot ik snack Kiel en diende mijn ontslag in als straathoekwerker.

De geschiedenis herhaalt zich. En wie de geschiedenis niet kent, is een idioot en die kan hoogstens dienen als nuttige idioot.

Omdat ik veel over geschiedenis weet, zal ik het uitleggen.  
Bij elk conflict zijn er dappere zielen die willen vechten, die willen sterven voor een eerbare zaak.

Begrijp me niet verkeerd. Ik vind elke zaak nobel, want in hun hoofd doen ze louter het goede. Al Qaida doet het goede, Amerika doet het goede, Rusland doet het goede... Je moest eens weten hoeveel strijders de wereld willen verbeteren. En ze zijn allemaal langs Reizen Jihad geweest voor het juiste reisadvies. Dat maakt van mij de grootste wereldverbeteraar.

Godelieve: Mijn ouders waren doodbrave katholieke mensen. Nooit hebben ze een vlieg kwaad gedaan. Nooit hebben ze hun geloof verloochend. Ze gingen elke Zondag naar de mis. En hun enige misdaad was dat ze God verdedigden. Tegen het rode gevaar. Tegen de Goddelozen. Tegen de Rus. Je kunt over mijn ouders veel zeggen. Dat ze naïef waren. Dat ze het voor God en hun vaderland deden. Dat ze het voor het avontuur deden. Dat ze wilden wegvlugten voor het verstikkende van hun dorp.

Ayoub: Iqrah

Godelieve: Mijn moeder had altijd dezelfde nachtmerrie. Samen met enkele soldaten roosterde ze een baby aan het spit. Nadat de baby goed gebakken was, sneed ze er een groot stuk af. Haar geschreeuw en gemompel maakte mij altijd wakker. En toen ik bij haar ging kijken, zag ik vreemde gelaatsuitdrukkingen. De ene keer had ze een blik vol afgrijzen. De andere keer keek ze verlekkerd en had ze letterlijk water in de mond gekregen. Het speeksel liep gewoon over haar kin.  
'En, heeft het gesmaakt,' vroeg ik. Dat zei ik voor de grap.

In de miserie moet je altijd humor gebruiken, dat verteert makkelijker.

Wanneer ik mijn moeder wakker sloeg, moeder is een vaste slaper, begon ze heel hard te huilen. Alsof ze zelf een baby was. Ik hield haar vast en troostte haar. Ik stak mijn duim in haar mond en daar sabbelde ze aan. Dat maakte moeder rustig.

Ik heb lang nagedacht over die steeds terugkerende droom. Ik denk dat moeder het gevoel had dat ze de mensheid had opgegeten.

Mario: Mijn moeder had het heel druk. Ze was vaak op reis voor de Zuid-Afrikaanse zaak. Op blote voeten en bloemekes in haar haren. En met een caftan.

Ik vond het niet zo erg. Ik had een grootmoeder die voor me zorgde. Ze speelde met mij. Ze kriebelde mij, en ze beet af en toe in mijn buik. Ze verwendde mij. Grootmoeder had de dingen vaak niet door. Dat kwam door haar leeftijd en door al die films in haar hoofd.

Toen mijn dochter Kersje op de wereld kwam. Door omstandigheden was ik plots een alleenstaande vader geworden. Geen probleem. Ik ben mentaal ijzersterk en pas mij aan alle onvoorziene omstandigheden aan.

Maar plots,... heel plots kwam mevrouw Godelieve tevoorschijn. Mijn moeder Godelieve wilde plots, plots moeder spelen voor mijn dochter.

En plots had ik alles door. Ik had haar door. Ik kon eindelijk mijn moeder doorgronden. Mijn moeder is geen slechte moeder. Was het dat maar. Het was ik die haar niet aanstond. Het was persoonlijk op mij gericht. Mijn moeder is niet consequent in haar moederschap.

Kersje, Kersje, Kersje.

Of nee.... Mijn kriekske, Kriekske, Kriekske.

Ze heeft nog het lef om haar naam niet te respecteren.

Godelieve: Kriekske was een mooi kindje. Een poppetje. Altijd vrolijk, nooit verdriet. Elke ochtend maakte ik haar wakker, kamde haar haren en bracht haar naar school. Tot ze zich een beetje schaamde voor mij. Ik ken dat. Elk kind wil op een gegeven moment niet met zijn ouders gezien worden. Dat is de leeftijd.

Mario: Streetcredibility noemen ze dat. Als kind wilde ik best met mijn ouders gezien worden. Elke zondagochtend ging ik met Kersje naar de atletiekclub. Kersje kon hard lopen en ik heb al haar medailles bewaard. Provinciaal kampioenschap scholieren, nationaal kampioenschap junioren en dan ging ze voor het nationaal kampioenschap bidden. Vijf keer per dag. Daarna ging ik met haar naar de Macdonalds. Daar bestelde ik twee Big Macs. Kersje at alleen een slaatje. Ze lette op haar lijn. Kersje is mooi, een schoonheid.

Reisleider: Ik zag aan haar blik dat ze wilden vertrekken. Ze hadden het gevoel dat iedereen tegen hen was. Dat ze zich niet meer thuis voelden in eigen land. Ik gaf hen nog een opleiding. Reizen Jihad is meer een pedagoog dan een demagoog. Uiteindelijk vroeg ik: Ben je zeker?

Mario, Godelieve: Ja, meneer.

Reisleider: Ben je zeker?

Mario, Godelieve: Ja, meneer.

Reisleider: Ben je zeker?

Mario, Godelieve: Heel zeker.

En ik liet hen vertrekken. Reizen Jihad houdt niets tegen.

Reizen Jihad zorgt dat ze goed waren voorbereid.

Ayoub in tamazight: Waar vele gasten op verliefd waren. Maar zij werd verliefd op mijn beste vriend. Ze waren onafscheidelijk. Bonnie en Clyde, maar dan in goede zin. Ik vond het niet erg. Ze waren gelukkig. Ze waren goed bezig. Met geloof en met... geloof in een betere wereld. Het was allemaal heel duidelijk voor hun. Ze wisten wat ze wilden. Ze hadden wijsheid.

Reisleider: Weet je waarom mijn zaak zoveel succes heeft? Buiten mijn professionaliteit en overtuigingsdrang. En mijn goede looks natuurlijk.

Ik neem niets persoonlijks, ik run een bedrijf. En mijn commerce moet nu eenmaal draaien.

Er zijn bestemmingen waar je engagement voor nodig hebt. Het vergt moed, het is iets dat sterker dan jezelf is. Het overstijgt jezelf. Je moet als het ware klaar zijn om te sterven. Mijn klanten beseffen dat. Ik maak ze geen blaaskes wijs en hun engagement gebeurt allemaal op vrijwillige basis. Onlangs was er een meisje dat wilde sterven voor Justin Bieber. Ik zorgde voor een degelijke opleiding. Een emotionele afscheidsvideo met heel veel tranen en de juiste dosis rattenvergif. Zo zie je maar, ik zie de wereld heel breed.

Laat me even duidelijk zijn. De ene sterft voor zijn land. Respect. De ander voor zijn geloof. Respect. En er zijn er ook die willen sterven voor Justin Bieber. Respect. Maar je kunt zoals de meesten sterven voor een commerciële deal. Voor het hoogste goed en dat is voor het geld. Al die legers. Al die soldaten. Denk je dat het echt uit respect is voor een leider? Denk je dat het uit idealisme is? Geld is de ware motivatie en de ware geluksfactor voor de soldaat.

Godelieve: Mijn moeder was een goed mens. Bij het rode kruis werkte ze dag en nacht, met de middelen die ze had. In het veldhospitaal verzorgde ze iedereen, met de middelen die ze had. Ze mochten gelijk welke nationaliteit hebben. Ze hielp iedereen met hart en ziel, met de middelen die ze had. Ze was achttien, mijn vader negentien. Ze vertrokken met de middelen die ze hadden. Mijn moeder wist niks over politiek. Het interesseerde haar niet. Ja, Stalin kende ze. Van Hitler had ze zeker gehoord. Weet je wat mijn moeder uiteindelijk heeft geleerd? Iedereen wil doden, doden, doden. En als ze iemand de dood hadden ingejaagd, kregen ze een gelukzalig gevoel. Mensen en beesten. Veel verschil is er niet. Is het niet arrogant te denken dat de mens beter is dan een hond, een rat of een vlieg?

Ze gingen met goede bedoelingen en achteraf werd mijn moeder op straat nageroepen. Voor hoer, slet, nazi-teef. Ze gooiden met sneeuwballen naar haar. Met rot fruit. Ze hadden haar kaalgeschoren. Als ze de kans kregen, ze hadden haar gelyncht.

Mario: En nu maakt ze een drama over het vertrek van Kersje. Mijn dochter is op wereldreis. Mijn dochter wil haar horizon verbreden. En als ze andere levensstijl wil. Andere kledij. Een huwelijk. Dan moet ik als liefhebbende vader mijn zegen geven. En zeker geen drama's verkopen. Ik ben de enige die mijn dochter begrijpt. Ik weet dat ze aan het experimenteren is. Ik weet dat het een fase is, net zoals ik in mijn jeugd fases heb meegemaakt. Rock, Hardrock, Punk, Glamrock, Disco, Trash, Garagerock, New Beat, Fusion, Jazz, Free-Jazz, Metal, New-Wave, Hip Hop, Gangsterrap,

Trash hip hop. Daarom vind ik het niet zo erg. Ik vind dat je alles eens geprobeerd moet hebben. Het is allemaal heel herkenbaar. Ik heb in mijn jeugd ook geëxperimenteerd. Zo gaat dat. Met experimenten ben je nooit zeker. Maar een ding weet ik wel zeker.

Ik weet wanneer mijn dochter in gevaar is. En ze is helemaal niet in gevaar. En als ze in gevaar is, is het de schuld van mijn moeder. Zij probeerde Kersje te manipuleren. Net zoals ze mij probeerde te manipuleren. Maar bij mij heeft het nooit gepakt. Mijn lieve moeder is bij mij zwaar gezakt. En waar was lieve moeder toen ik haar nodig had? Ah nee, lieve moeder had het te druk in Zuid-Afrika.

Om daar wat te doen, lieve moeder?

Ben je dat vergeten, lieve moeder?

De appel valt blijkbaar niet ver van de boom, lieve moeder?

Ging je niet tegen de apartheid strijden, lieve moeder?

Reisleider: 'Extreme idealen' is een kwestie van vraag en aanbod

Allemaal: Vertrek

Reisleider: Wie is makkelijk beïnvloedbaar? Wie is gevoelig voor indoctrinatie?

Allemaal: Vertrek

Reisleider: Het is niet juist. Het is niet rechtvaardig. Het is niet eerlijk.

Allemaal: Verzet

Reisleider: Wie ben ik. Wat wil ik. Waar hoor ik bij?

Allemaal: Vertrek

Reisleider: Ellende, geen verleden, geen heden en geen toekomst.

Allemaal: Verzet. Actie, reactie. Het onvermogen om machteloos te zijn.

Godelieve: Mijn moeder heeft echt afgezien. Als oud vrouwtje